

Hyvä naapuri

On kevättalvi. Hevonen vetää ajokärryllä isäntäänsä. Tämä on ulkoiluttamassa ravihevosta. Tie vie kylän asutuskeskuksen takaniitylle. Siellä aukeaa viljava jokilaakso, jossa talollisten peltovainiot nukkuvat latomeressä. Talvinen, aurinkoinen maisema on ilo silmälle. Pellot ja maanviljely ovat isännän työ ja harrastus. Hevoset ovat olleet suuri apu niiden hoidossa. Nyt eletään 1960-lukua, jolloin traktorit ovat ohittamassa työhevosen raskaissa maataloustöissä. Mutta tämä isäntä pitää ravihevosensa. Hän toivoo poikansakin viihtyvän niiden hoidossa. Palatessa takaisin kylälle mies ajaa tuttuun naapuriin.

Emäntä on tullut sairaalasta töistä. On kuukauden toinen torstai. Vaihdetaan tutunomaiset tervehdykset. Vaimo on pienten lasten kanssa kotosalla. Kello on viisi ja aterian aika. Istutaan syömään verilättyjä puolukkasurvoksen kanssa, perunat höyryävät pöydällä.

- Emännällä näyttää olevan verilättyjä. Ne ovat oikeaa ruokaa. Minä olen aina tykännyt verilättyistä.
- Niin minäkin, sanoo emäntä ilahtuneena.
- No mitäs sitä taloon kuuluu? minä olen aina silloin tällöin poikennut kysymään kuulumisia. Onko pojista kuulunut mitään ja mitä tytöille kuuluu, missä kukin on?
- Vanhin on ...alkaa nainen selittää auliisti miehensä sisarusten olinpaikkaa. Tässä kotona on vielä.. Hannu käy Heikkilässä töissä.
- No, mitä hän tykkää?
- Aina kehuu Heikkilän isäntää. Ja isäntä kuulemma tykkää, kun Hannu on ”työhullu”.
- Mitenkä nämä teidän lapset, ovat pieniä vielä? Kuinka äiti ennättää näiltä käydä sairaalassa?
- Kyllä sitä, - vuorotyö sopii paremmin, kun siinä jää enemmän aikaa perheelle.
- No mitenikä siellä sinun kotipitäjässä, sehän on tunnettu ravipitäjä?
- Meidän naapurilla on ravihevosiä. Olen tullut niiden kanssa tutuksi. Isäntä on kova hevosmies, kun niitä juokuttaa. Tahtoo vain hevoskaupoissa käydä välistä huonosti. Ja mies huomattuaan tullessa petetyksi, antaa kuulua, että kotikangas kaikuu. On hänellä ravikuninkaan jälkeläisiä ollut kasvatettavana. Ja hän osaa käsitellä kyllä hyvin hevosiä.
- Kyllähän minäkin juoksutan hevostani, nytkin kävin tuolla Kiekonperällä vainiotiellä ajamassa. Minkälainen väki sinun kotonasi on ollut?
- Nainen selittää isänsä innostuksen maataloudessa, sodankäynnin, viisikymmenluvun työntäyteisen ajan, kun Venäjälle saatiin sotakorvaukset maksettua. Isällä oli silloin liian paljon töitä, kuten monella muullakin Suomenmaassa. Sittemmin on päästy rauhallisen asumiseen. Isä on ollut luottamustoimissa. Vennamon aikaan hän oli asutustilallisten rakentamisen valvojana, jolloin joutui kiertämään polkupyörällä ympäri pitäjää, sillä asutustilathan olivat useimmat pitäjän reunamilla...
- No mitenkä teillä on suhteet kansanedustajaan? pistää vieras väliin.
- Hyvät. Isä sanoi kyllä hänen poikansa tykkäävän isän neuvoista enemmän kuin omansa, sillä isä osaa neuvoa maatalon asioissa, kun on käynyt maamieskoulun...
- Meillä on hyvä kansanedustaja.
- Hehän ovat molemmat hyviä ystäviä. Molemmat ovat hyviä puhujia. Minäkin olen käynyt maatalousnäyttelyssä kuuntelemassa molempien puheita...
- Missäs se isäntä on, kun ei ole kotona?
- Taitaa olla sikalassa pidempään. Tavallisesti hän viiden aikaan käy syömässä.
- Minäpä käyn siellä puhuttamassa häntä.

Tähän suuntaan kävi jutustelu usein, kun mies poikkesi katsomaan perheen kasvua ja kuulumisia. Tämä mies oli vaimolle arvoitus pitkän aikaa. Hän oli kysynyt mieheltään:

- Kuka se mukavia puhuva mies on, joka ajaa tuolla Kiekontiellä hevosellaan?
- No, sehän on tuo naapurin Paavo, vastasi mies vaimolleen.
- Ajaako se kilpaa hevosillaan?
- En minä tiedä, kyllä se taitaa ajaa.

Kevätkiireet teettivät omat kuvionsa. Naapurukset touhusivat pelloillaan. Maa kukoisti pian kasvukunnossa. Sai odottaa kesän aikana sadon kypsymistä. Kuukauden toinen torstai saapui muutaman viikon kuluttua; talossa paistuivat taas verilätyt.

- Minä jo tiedän, milloin naapuri paistaa verilättyjä. Kun ajan ohi, tulee hyvä tuoksu tielle asti, sanoo hevosmies veitikka silmäkulmassa.
- Jaa, siltäkö se tuntuu. Mukava, kun poikkeatte käymään.

Jutellaan kuulumiset. Emäntä ei ole vielääkään varma tuon ystävällisen naapurin nimestä, mutta se ei haittaa välitöntä juttelua. Kun tämä mies astuu ovesta, tuntuu kuin koko pitäjä saisi oikeat raamit, eikä siinä nimellä ole silloin väliä. Naapuri kertoo:

- Olen ollut hyvä ystävä miehesi isän kanssa. Samanlainen rehti mies näyttää pojista tulevan. Jokaisen seitsemästä veljeksestä tunnen. He ovat olleet minullakin hyvänä työapuna. Tiedätkö sinä, miten perheen vanhemmat yllättäen kuolivat vanhimman sisarista ollessa 17-vuotias? Se tapahtuma oli ankara isku. Kaksi kuukautta oli väliä, kun äiti otettiin pois, ja isä sai veritulpan hänen jälkeensä. Se oli koko kylälle järkytys. Lapset jäivät päinensä vähän ennen joulua. Olen sen jälkeen käynyt katsomassa, miten pärjäävät?
- Kyllähän nämä nuorimmat ovat kuin meidän omia lapsia, vaikka ovat sisaruksia mieheni kanssa. En ole kuullut tuosta tapahtumasta paljoa, sitä on varmasti vaikea puhua näin kotiväen kanssa. Tahtovat päästä siitä yli. Sairaalassa joku on kertonut siitä, sanon kyynelsilmässä.

Pian lainehtivat lakeuden niityt satoisina. Maa kutsuu elonkorjuuseen. Työtä riittää monelle. Päivät ovat pitkiä. Syksyn parasta aikaa ovat maamiehen silmille pellolla liikkuvat elonkorjaajat, käynnissä olevat kuivaamot ja moninainen liikehdintä tämän kaiken yhteensovittamisessa. Nyt vietetään varsinaista yötöntä yötä, vaikka syyspimeät puskevat päälle. Silloin emännät tietävät varmistaa purtavaa kiireisille miehille. Hyvä on löytyä valmiit voileivät jääkaapista äkkinäikään.

Vierii viikot. Joululähestyy. Naapuri astuu tallissa naulaan. Mitäpä tuosta pikkunaarmusta puhumaan kenellekään. Jalka alkaa turvota. Mies on sinnikäs. Ei millään lääkäriin. Tieto kulkee hoitajan korviin. Hänen sydämensä ahdistuu, kun ajattelee, että tallissa ollut naula on lävistänyt jonkun jalkaterän. Hoitaja sanoo oitis, että hän käy pistämässä ainakin jäykkäkouristusrokotuksen.

- Miten sinä sen saat, ei se kuitenkaan anna pistää, turhaan haet...?
- Yritän ainakin. Sittenpä saan käydä Heikkilässä, sanoo vaimo jotain sanoakseen. Lääkäri ymmärtää ja on myös huolestunut. Jos hoitaja ei onnistu, lupaa lääkäri auttaa. Hoitaja menee asialleen, päättää yllättää tuon itsepäisen miehen. Mies tulee pelkoa teeskennellen paikalle ja antaa pistää piikkinsä, vaikka häntä ”pelottaa, että mieluummin olisi ilman”. Mutta mikä tässä hauskinda, Hyvä Naapurihan se siinä olikin.